



Nytt om gammelt

August 2015 – Nr. 2/15

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG



Fjelltur til Kitilbu Utmarksmuseum

Historielaget inviterer på tur til fjells i Vestre Gausdal med besøk på Kittilbu Utmarksmuseum søndag 20. september 2015. Avreise fra Lurhaugen kl. 10.30.

Museet formidler historien om hvordan menneskene helt tilbake til steinalderen brukte utmarka i Gausdal Vestfjell. Det blir guidet omvisning på museet og i Langsua nasjonalpark. Vi tar kaffe og svele før vi går sammen med guiden en 1,5 km kultursti med glimt helt fra jernalderen. Vi

får se et anlegg for elgfangst, vist nyere tiders seterdrift og ender opp med vår tids kraftutbygging. På Volden seter blir det servert seterlunsj.

Gode og mette går vi den siste delen av kulturstien til jernblestringa og et rekonstruert fangstanlegg som ligger like ved Dokkfløyvegen. Bussen vil plukke oss opp der.

I tilfellet dårlig vær vil seterlunsj bli servert på museet etter en guidet tur i kulturstien med en kaffestopp på setra. Vi er tilbake på Lillehammer ca kl. 16.00.

Sponset egenandelen på turen blir kr 480 som inkluderer buss tur/retur, omvisning og guide på turen i kultursti, kaffe og seterlunsj.

Turen betales kontant på bussen.

Bindende påmelding til Nina G. Skurdal på tlf. 930 54 984 eller e-post nina@skurdal.net innen 7. september.



Årsmøtet 2015

Lillehammer og Fåberg historielag hadde årsmøte søndag 8. mars 2015 på Norsk Vegmuseum. 29 medlemmer var til stede. Grethe Borgen ønskte velkommen og var møteleder.

Styrets årsmelding for 2014 sto i *Nytt om gammelt* nr. 1/2015. Leder Grethe Borgen sa det hadde vært et tungt år med leder av årbokkomiteen Arnfinn Engens brå død sommeren 2014 og æresmedlem Kristian Hosars bortgang litt seinere. – Årsmeldinga ble godkjent med et par merknader. I nest siste avsnitt skal tilføyes at i tillegg til Roar Torgersen har også Arvid Johnsen deltatt i vedlikeholdet av Mesna kultursti. – Det var et par spørsmål, bl. a. om medlemstall og inntekts-posten medlemskontingent i regnskapet. Medlemstallet 31.12.2013 var 553 og 31.12.2014 var det 566, mens medlemskontingenten hadde minka med kr 6 900. Kassereren opplyste at i 2014 var ingen medlemmer strøkne på grunn av manglende kontingentbetaling, og tallet 566 måtte sees i lys av dette, samt at innmeldte i 2. halvår ikke var krevd for kontingent. – Kjell Helge Moe ble rost for arbeidet med distribusjon og salg av bøker.

Regnskapet for 2014 ble godkjent etter at revisor Sigvart Ulvens beretning var lest. På spørsmål om posten «Andre driftskostnader» opplyste kasserer og leder at økningen skyldes økt subsidiering av turer for medlemmene.

Det kom spørsmål om budsjett. Lederen opplyste at styret tar sikte på å lage både aktivitets- eller handlingsplan og budsjett i framtida.

Årsmøtet fastsatte kontingent for 2016 slik:

- Vanlig medlemskap for enkeltperson: kr 175 (kr 150 i 2015)
- Familiemedlemskap: kr 250 (som i 2015).

Honorar til styret. Årsmøtet 2014 vedtok bl. a. «Til fremleggelse for neste årsmøte anmodes styret om å vurdere et kronebeløp også til de andre i styret og til varamedlemmer.» Etter et lite ordskitte vedtok årsmøtet: «Styrets medlemmer og varamedlemmer mottar et årlig honorar for innsatsen gjennom året. Honoraret regnes ut ved at det beregnes ei godtgjøring for hvert styremøte den enkelte deltar på slik: Leder mottar kr 500 pr styremøte.

Kasserer og sekretær mottar hver kr 400 pr styremøte.

Øvrige medlemmer og varamedlemmer i styret mottar kr 250 pr styremøte.

Styret i historielaget.

F. v. kasserer Jostein Valved, leder Grethe Borgen, styremedlem og leder av seterprosjektet Ådne Norheim, sekretær Inger Elisabeth Fryjordet og varamedlem Randi Høstmælingen. Nestleder Nina G. Skurdal og varamedlem Thorstein Hernes var ikke til stede.
Foto: Kjell Helge Moe.



Valg Truls Strand la fram valgkomiteens forslag. Leder Grethe Borgen foreslo valgkomité. Forslagene ble vedtatt.

Leder	Grethe Borgen	valgt 2015 for 1 år
Styremedlemmer	Inger Elisabeth Fryjordet	valgt 2014 for 2 år
	Nina Grøseth Skurdal	valgt 2014 for 2 år
	Jostein Valved	valgt 2015 for 2 år
	Ådne Norheim	valgt 2015 for 2 år
Varamedlemmer	Thorstein Hernes	valgt 2015 for 1 år
	Randi Høstmælingen	valgt 2015 for 1 år

Ådne Norheim og Randi Høstmælingen er nye i styret. – I vedtektene står bl. a.: «Styret velger nestleder, sekretær og kasserer for et år om gangen.» Nina G. Skurdal er ny nestleder etter Jan Gunnar Nyfløt, mens styret har gjenvalgt Inger Elisabeth Fryjordet som sekretær og Jostein Valved som kasserer.

Andre verv:

Revisor	Sigvart Ulven	gjenvalgt for 1 år
Valgkomité	Karin Jørstad	gjenvalgt for 1 år
	Truls Strand	gjenvalgt for 1 år
	Roar Torgersen	ny, valgt for 1 år

Takk til de som går ut av verv

Leder Grete Borgen delte ut gode ord og blomster til Roar Torgersen, som gikk ut av styret, og til Jette Homb, som gikk ut av valgkomiteen. Nestleder Jan Gunnar Nyfløt som gikk ut av styret, var ikke til stede på årsmøtet.

Helg I. Rønning nytt æresmedlem. Leder Grethe Borgen fortalte om Helge I. Rønnings innsats for historielaget i lang tid. Han ble overrakt diplom i glass og ramme, og blomster. Helge takka for æra og gleda han hadde hatt med å arbeide for historielaget, og ville gjerne gjort mer, men alder og helse setter begrensninger, som han sa. De frammøtte reagerte med applaus.

Fåberg og Lillehammer historielag har nå to æresmedlemmer: Ole H. Rønningen og Helge I. Rønning.

Etter årsmøtet fortalte Geir Atle Stormbringer og viste filmglimt om kulturhistorisk feltarbeid på Edgeøya på Svalbard 2001. Han framheva del av ei kulturhistorie som er lite kjent.

Etterpå var det kringle og kaffe i vestibylen på museet.

Stange-tur 7. juni

38 historielagsmedlemmer og venner fikk en særegen busstur til Stange Vestbygd og etterpå lunsj i Romedal.

Nina Skurdal og Marit Norheim hadde bakt kaker og kokt kaffe. De og Randi Høstmælingen serverte på turen sørover. Det satte deltakerne stor pris på!

På Atlungstad bryggeri ved Mjøsa fortalte Halvor Heuch om alkoholproduksjonen i Norge gjennom tidene. Vi ble guidet gjennom bryggeriet. Etterpå var det (opplæring i) prøvesmaking av 4 akevitter, godt og morsomt leda av en slagferdig Fridthjof Platou.

På bussturen sørover til Stange kirke, og seinere gjennom Stange sentrum østover til Bryni, orienterte Marius Langberg (Stange historielag). Ved og i Stange kirke fortalte Svein Erik Ødegård.

Bryni ligger Romedal, litt øst for E6 (Romedal og Stange ble i 1964 Stange kommune). Til lunsj på Bryni fikk vi kalkun med grønsaker og potet, og dessert med kaffe.

Vi reiste fra Lurhaugen kl 0940 og kom tilbake kl 1820. En fin dag uten en regndråpe!

Deltakerne virka godt fornøgte, sjøl om et par av de som fortalte var litt lavmælte for noen. Turleder Nina G. Skurdal fikk velfortjent ros for turen og opplegget.



Helge I. Rønning mottok fagnad på årsmøtet. Foto: Svein Jøran Eng.

Helge I. Rønning

ble på årsmøtet i vår utnevnt som æresmedlem av Fåberg og Lillehammer historielag. Dette er en utmerkelse som henger høyt, og han har gjort seg fortjent til denne gjennom et langt virke for historielaget. Han har særlig deltatt i arbeidet med årbøkene, som medlem av redaksjonskomiteen og som skribent. Han har gjennom årene gitt oss god kunnskap om Lillehammers by- og handelshistorie. Med god hukommelse, klar hjerne og godt humør øser Helge fremdeles av sin kunnskap til glede for kommende generasjoner.



Arkitekt og eier Stein Harald Bystad på Bryni søndre fortalte om stedet. Servering, overnatting etc. skjer i regi av konas enpersonsforetak «Bryhni søndre Eva Kragnes».

F. v. Stein Harald Bystad, Ella Bechmann, Randi Høstmælingen, Svein Jøran Eng og i høyre billedkant Jens Homb. Foto: Nina G. Skurdal.



Fra prøvesmakinga på Atlungstad bryggeri. F.v. Hedmarken lasskjørrerdrum, Atlungstad aquavit av mandelpotet, Atlungstad taffel aquavit og Gilde Maquavit. – En firedel av deltakerne fikk – etter eget ønske – tilsvarende alkoholfritt å smake på. Foto: Nina G. Skurdal.

B

NORGE P.P. PORTO BETALT



Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag, Postboks 331, 2602 Lillehammer. Bankkonto 2000 24 19115 post@faberghistorielag.no www.faberghistorielag.no

Jon Thorsrud har tatt seg av produksjonen.

Nytt fra historielaget

Ny bok om 1700-tallets Fåberg

Øivind Stenvik fra Namsos har gått gjennom ulike protokoller, kirkebøker og folketellinger i samband med egen slektsforskning. Dette har resultert i ei omfattende bok på 350 sider om de som bodde ved Mesnaelva på 1700-talle, utgitt i Namsos 2014: «*Dagligliv ved Mesna på 1700-tallet. Blant bønder, husmenn, kremmere og håndverkere i Fåberg. Historien om Ole Nielsen Feldbereder og Blandine Maria Pedersdatter*». – Bokhandlerne i Storgata har noen eksemplarer av denne boka til salgs.

Familiemedlemsskap

Mange par var medlemmer i historielaget. Noen betalte for to vanlige medlemmer (kr 150 + kr 150), mens andre var registrert som ett medlem: Ola og Kari Normann (kr 150). For å rydde opp i dette vedtok årsmøtet 2014 å opprette familiemedlemskap, med kontingent kr 250.

2015 er første året med familiemedlemskap, og vi har nå 103 slike medlemsskap. De fleste par som før hadde to medlemskap, har nå et familiemedlemskap. Men mange som før var registrert som et medlem, har også valgt familiemedlemskap.

Dersom noen familiemedlemsskap ønsker navnet registrert annerledes enn på adresseringa av dette *Nytt om gammelt*, kan de sende e-post til post@faberghistorielag.no eller ringe kassereren på 924 03 233.

Gudehus og gullgubber på Vingrom

Torbjørn Dahl orienterte etter årsmøtet 8. mars om at de best bevarte rester etter et forhistorisk gudehus som noen gang er funnet i Norge, er påvist på Vingrom. Funn av i alt 29 såkalte «gullgubber» av rent gull, gjør stedet unikt. Utbygging av E6 på strekningen bør ikke ødelegge funnet. Han ønsket at historielaget engasjerer seg i saka.

Dompenhytta

Vegard Gundersen (37 år), friluftsmann og interessert i historie, tar over oppsynet med Dompenhytta.

Fåberg og Lillehammer historielag eier denne gamle fiskerhytta ved Mesnaelva. Roar Torgersen har gjennom mange år gjort en stor innsats for å sette i stand hytta, dokumentere alt i forbindelse med restaureringsarbeidet og ta vare på denne delen av historien for senere generasjoner. Han har nå overlatt oppsynsarbeidet til Vegard, som gleder seg til mange fine fiskestunder og kvelder ved Mesna.



Setrer i Fåberg

Etter at det for 7-8 år siden ble samla inn mye stoff om setrene i Fåberg, har ei gruppe de siste 2-3 åra arbeid med dette og beslektet stoff med tanke på å få laga ei bok om setrer og seterliv før det meste går tapt. I fleire nabokommuner er det gått ut slike seterbøker.

Pådriveren i Fåberg har vært Ole H. Rønningen. Han og Tore Bjørnsgaard, Jarle Bergsjordet, Inger Elisabeth Fryjordet, Kari Brennum, Grethe Borgen og Jostein Valved har kommet langt i arbeidet, men mye gjenstår. Maria Seines, Kirsten Andberg og fleire har også ytt verdifull innsats. Fra våren 2015 har Ådne Norheim overtatt som prosjektleder.

Mer om seterprosjektet i neste *Nytt om gammelt*.



Galterud seter 1920.